amigos

GIR VIDERE

VÅR 2020

Forord

«Amigos gir videre» er et informasjons- og aktivitetshefte som sendes til alle barnelag som er medlemmer i Acta. Heftet sendes ut én gang i semesteret, og til hvert hefte hører det til filmer som dere kan finne på oppgitt internett-adresse (se side 4). «Amigos gir videre» skal gi lederne informasjon om misjonsprosjektet «Amigos gir videre til Aserbajdsjan» og gi tips til aktiviteter som kan vekke barnas engasjement for både verden og lokalmiljøet.

Dette er aller første heftet om det nye prosjektet Amigos skal være med å støtte i Aserbajdsjan. Jeg håper resursene blir til nytte for dere, at dere klarer å engasjere barna i gruppene deres, og at dere blir like glade i de vi skal bli kjent med gjennom dette prosjektet som det vi er. Og gi gjerne tilbakemelding om hva dere synes om opplegget.

Vennlig hilsen
Kjersti Rognli Olsen Noble
Barnekonsulent
Acta – barn og unge i Normisjon
(kron@normisjon.no)

Innhold

3 Om prosjektet
4 Filmer som hører til heftet
5 Aserbajdsjan
7 Lag en vulkan!
8 Barnehjemmet i Merdekan
10 De fem superheltene
12 Lag Tenbel Pakhlava
13 Markedet i Baku
14 Lag et katte-kort!

Om Amigosprosjektet

Amigos Gir Videre til Aserbajdsjan
En tid fremover nå skal Amigos støtte Normisjons arbeid i Aserbajdsjan. Helt siden 1994 har Normisjon engasjert seg i landet, og hjulpet enkeltmennesker og lokalsamfunn.

Prosjekter vi kommer til å fokusere på i Aserbajdsjan er:
Barnehjemmet i Merdekan, et barnehjem og sykehus for barn med nedsatt funksjonsevne. Normisjon sender et team til barnehjemmet som gir stimulans og terapi til barna, og opplæring til de ansatte.

Heyat ressurssenter er også en ressurs for barn med nedsatt funksjonsevne, men her er målet å hjelpe familiene, og dermed beholde barna hjemme.

Arbeid blant minioritetsfolkegruppen Udi. Vi arbeider kontinuerlig for å styrke Udiene og hjelpe dem med å ta vare på og utvikle sin egenart. Ønsket er at språket, tradisjonene og den historiske kristne arven kan bevares og videreformidles.

Vi kommer til å bli kjent med mange barn og voksne som er del av prosjektene våre i Aserbajdsjan. Vi vil be sammen med dem, snakke med dem og samle inn penger til prosjektene. Er det ikke gøy at vi kan være med å bety så mye for barn i et helt annet land?!

Merk betalingen:
Amigosprosjektet
Kampanjenummer: 3018
Kontonummer: 1503.02.13537

Filmer som tilhører heftet

Filmene kan du enkelt finne på internett ved å skrive dette i adressefeltet: tinyurl.com/r3sncoy

Du kan laste ned filmene ved å trykke på dette symbolet, som kommer opp når du fører pilen over den aktuelle filmen:

1) Aserbajdsjan
Bli kjent med det nye prosjektlandet og prosjektene våre.

2) Dyrene i Baku
Vi ser på dyrene som finnes i Baku – er de annerledes enn i Norge?

3) Barnehjemmet i Merdekan
Bli kjent med de fem superheltene vi sender til barnehjemmet i Merdekan.

4) Fra marked til middag
Bli med og se på forberedelsene til en Aserbajdsjansk middag.

5) Leirvulkanene i Aserbajdsjan
Spytter alle vulkaner ut brennende lava? Det får du svaret på her.

6) Språkskolen
Melek leser «Vår Far» på aserbajdsjansk for oss.

Aserbajdsjan

Har du hørt om Aserbajdsjan? Det er i det landet vi skal ha Amigosprosjekt de neste årene, og vi kommer til å lære masse om kulturen, dyrene og menneskene der. Siden dette er det aller første heftet med Aserbajdsjan som prosjekt, tenkte vi det kunne være gøy å samle litt kjappe fakta:

- Aserbajdsjan er en republikk i Asia. Når et land er «republikk» betyr det at de har president istedenfor konge.
- Aserbajdsjanere er et tyrkisk folkeslag.
- Noen mener at navnet Aserbajdsjan kommer fra tyrkisk og betyr «ildens rike», som kan være veldig passende siden det finnes et fjell som ALLTID brenner i Aserbajdsjan!
- Hovedstaden i Aserbajdsjan er Baku.
- Det bor cirka 10 millioner mennesker i Aserbajdsjan.
- De har et nasjonaldyr, og det er Karabakh hesten.
- I Aserbajdsjan snakker de mest Aserbajdsjansk, russisk og armens.
- Flesteparten av de som bor i Aserbajdsjan er muslimer.
- 45% av verdens gjørmevulkaner finnes i Aserbajdsjan.

Dette var noen fakta om Aserbajdsjan, og vi skal lære mye mer. Kanskje du allerede visste noe av dette?

TIPS!
Lag en quiz eller kahoot om Aserbajdsjan, med premier til vinnerne.

Flagget til Aserbajdsjan ser slik ut:

TIPS!
Bruk kartet og flagget som vi har sendt med til å snakke med barna om Aserbajdsjan. Kanskje du kan kopiere opp flagget slik at de kan fargelegge det.

Det består av tre horisontale linjer i fargene blå, rød og grønn med en hvit halvmåne og en åttetagget stjerne midt på den røde linjen.

De åtte taggene på stjernen representerer de åtte grenene av det tyrkiske folket og det tyrkiske folk er også symbolisert med den blå fargen. Den grønne fargen representerer islam og den røde står for framgang og utvikling.

Lag en vulkan!

I filmen som heter «Leirvulkanene i Aserbajdsjan» kan dere se noen typer vulkaner som er helt vanlig i Aserbajdsjan, men ikke så mange andre steder. Det er helt kalde vulkaner som spruter ut gjørme i stedet for varm lava. Nå skal dere få prøve et lite eksperiment, og lage en lava selv.

Du trenger:

- En stor bolle eller lignende
- Et lite glass
- Et stekebrett
- Natron
- Eddik
- Konditorfarge/fargepulver
- Aluminiumsfolie

Slik gjør du:

- Sett den store bollen opp ned på stekebrettet.
- Plasser det lille glasset oppå.
- Pakk aluminiumsfolie rundt, slik at det ser ut som en vulkan.
- Ha noen teskjeer natron og litt farge i det lille glasset.
- Hell eddik oppi glasset, slik at vulkanen bryter ut!

TIPS!
Det går også an å raspe farget kritt og bruke som fargepulver.

Barnehjemmet i Merdekan

I Merdekan, som ligger rett utenfor hovedstaden Baku, finnes det et barnehjem. Kanskje har du hørt om barnehjem før, og vet at det er for barn som ikke har foreldre eller foresatte. Det gjelder også for noen av barna på barnehjemmet i Merdekan, men det er også noen som er der fordi foreldrene ikke vet hvordan de best kan ta vare på barna sine. Dette barnehjemmet er for barn med nedsatte funksjonsevner. Det betyr at barna der for eksempel kan ha problemer med å se, å høre, å bevege seg, også videre.

Siden 2000 har Normisjon sendt et team til barnehjemmet for å hjelpe barna der, og formidle Guds kjærlighet og omsorg i praksis. Teamet fokuserer på utvikling av språk og kommunikasjon, trening av balanse og bevegelighet, og de vil lære barna ting som å kle på seg selv, spise selv, leke selv. De ser en stor positiv utvikling blant barna de jobber med.

Takket være støtten fra Norge, altså oss, kan vi drive dette arbeidet videre på barnehjemmet. Er ikke det bra?!

Spørsmål til samtale:

- Kjenner du, eller vet du om noen, med nedsatt funksjonsevne?
- Hva tror du det betyr å «formidle Guds kjærlighet og omsorg i praksis»?
- Hvordan kan vi gjøre det der vi er; på skolen, hjemme, etc?

De fem superheltene

Tekst Lindy Elise Sørbø

Visste dere at det finnes superhelter? Sånn på ekte? Jeg kjenner fem damer som virkelig er superhelter. De arbeider på barnehjemmet i Merdekan, og akkurat som ordentlige superhelter er de forkledd i vanlig arbeidsuniform, men jobben de gjør er superviktig. Det er faktisk ikke alle barn som har noen som er glad i dem, som bryr seg om dem, leker med dem og tar vare på dem. Da er det godt at Laleh, Nurane, Zoya, Vefa og Ramile stiller opp for å redde de som ikke har det så bra.

På Merdekan er det mange andre som arbeider, men de har så mange oppgaver! De andre ansatte har ikke tid til å leke eller kose, de har bare tid til alle tingene som MÅ gjøres. Det er her våre superhelter kommer inn.

Nå skal dere få høre litt om hvordan tre av dem gjør det:

Vefa lærer barna å snakke. Mange barn på Merdekan synes det kan være vanskelig å snakke. Det betyr ikke at de ikke kan, bare at det tar litt lenger tid. Vefa har masse tid og tålmodighet. Det er hennes superkraft. Hun snakker høyt og lavt, og er morsom å høre på. Barna blir helt oppslukt av henne og plutselig faller det et ord ut av munnen deres. Det er stort!

Nurane bruker mye musikk når hun møter barna. De synger blant annet en sang om ulike insekter slik som målelarve, sommerfugl og veps. Nurane har med seg bilder som viser de ulike dyrene, også gjør de som kan det bevegelser til. Det synes barna er kjempegøy!

Zoya driver på med noe som heter teraplay. Det er en blanding av terapi og leking! Når Zoya skal drive med teraplay tar hun først på håndkrem på seg selv og barnet hun skal leke med, så tar hun frem en spennende kasse med masse rart oppi. Der er det såpebobler, sølvfolie, baller og masse mer. Så beveger de seg og leker sammen.

Lag Tenbel Pakhlava

Tenbel Pakhlava betyr Lat Pakhlava. Pakhlava er en typisk aserbajdsjansk dessert, og denne kalles «lat» fordi den er så lett å lage.

Denne oppskriften er nok til ca. 10 stykker.

Merk at deigen må hvile i kjøleskap i 3 timer.

Du trenger:

Til deigen

- 500 g. mel
- 227g. smør i biter
- 2,5 dl. rømme eller creme fraiche
- 1 ts. natron
- 2 eggeplommer

Til fyllet

- 400 g. sukker
- 2 eggehviter
- 550 g. valnøtter, grovhakket

Til dekorasjon

- 1 eggeplomme, pisket
- Hele valnøtter (valgfritt)

Slik gjør du:

- Bland smør og mel i en bolle.
- I en annen bolle blander du rømme og natron, putt så denne blandingen sammen med melet og smøret.
- Rør inn eggeplommene én etter én.
- Bland og kna deigen til den er glatt og jevn.
- Del deigen i 3 like deler og form hver del til en tykk sirkel.
- Pakk sirklene i plastfolie og legg i kjøleskapet i 3 timer.
- Rør eggehvitene sammen med sukker i ca. 3 minutter.
- Vend inn de grovhakkede valnøttene med en tre sleiv. Dette er fyllet.
- Smør en form, ca. 20 X 30 cm., og forvarm ovnen til 180 °C.
- Putt litt mel på kjøkkenbenken og rull den første deig-sirkelen til å bli på størrelse med formen, og ca. 3mm tykk.
- Legg den i den smurte formen.
- Smør på halvparten av fyllet.
- Gjenta dette til du har lagvis deig, fyll, deig, fyll og deig.
- Smør pisket eggeplomme på toppen av det siste deig-laget.
- Skjær forsiktig Pakhlavaen, med en skarp kniv, i stykker, helt til bunnen.
- Plasser eventuelt en hel valnøtt på hvert stykke, og trykk den lett ned i deigen.
- Stek i 40minutter, eller til Pakhlavaen er gyllen.

Markedet i Baku

Dere har sikkert vært på butikken i Norge en gang, og kanskje har dere til og med vært på butikken i et annet land. I Baku har de butikken på gata eller i kjempestore lagerhus. Har dere vært i en sånn butikk noen gang?

Her ligger alle varene på rekke og rad; frukt, grønnsaker, kjøtt, melkeprodukter, ferdige retter og desserter, godteri og mye mer. Det er mange forskjellige folk som selger forskjellige, og noen ganger like, ting rett ved siden av hverandre. Noen ganger har de til og med dyrket eller laget det de selger selv.

Da Amigos var i Baku besøkte vi et sånt marked og lagde middag med de tingene vi kjøpte der. Det kan dere se på filmen som tilhører dette heftet og heter «Fra marked til middag».

Lag et katte-kort!

I filmen som heter «Dyrene i Baku» kan dere se at det er masse katter der. Det vet vi jo veldig godt hva er siden vi har mange katter i Norge også. Det er gøy å tenke på at det er mye som er likt mellom oss og de som bor i Baku, selv om vi bor i forskjellige land og kan og gjør forskjellige ting.

Det kan være gøy å lage kortet uten malen også, og tegne sine egne kattefjes.

Nå skal dere få prøve å lage et katte-kort.
Kortet kan dere:

- Sende til noen dere kjenner.
- Selge til inntekt til Amigosprosjektet (betalingsinfo på side 3).
- Sende til barna på barnehjemmet i Merdekan, via barnekonsulenten i Acta, postboks 7153 St. Olavs plass, 0130 Oslo.

Dere trenger:

- Tykt papir
- Kniv
- Farger, klistremerker
- Malen på neste side

Slik gjør dere:

- Kopier malen på neste side, på litt tykt papir, til så mange kort dere vil lage.
- Skjær den stiplete linjen med kniv.
- Brett arket på midten (kortsiden). Her må du kanskje hjelpe ørene som du har skjært ut til å slippe resten av arket ordentlig.
- Nå har du ansiktet til en katt som du kan dekorere.
- Inni kortet kan du skrive en koselig beskjed.

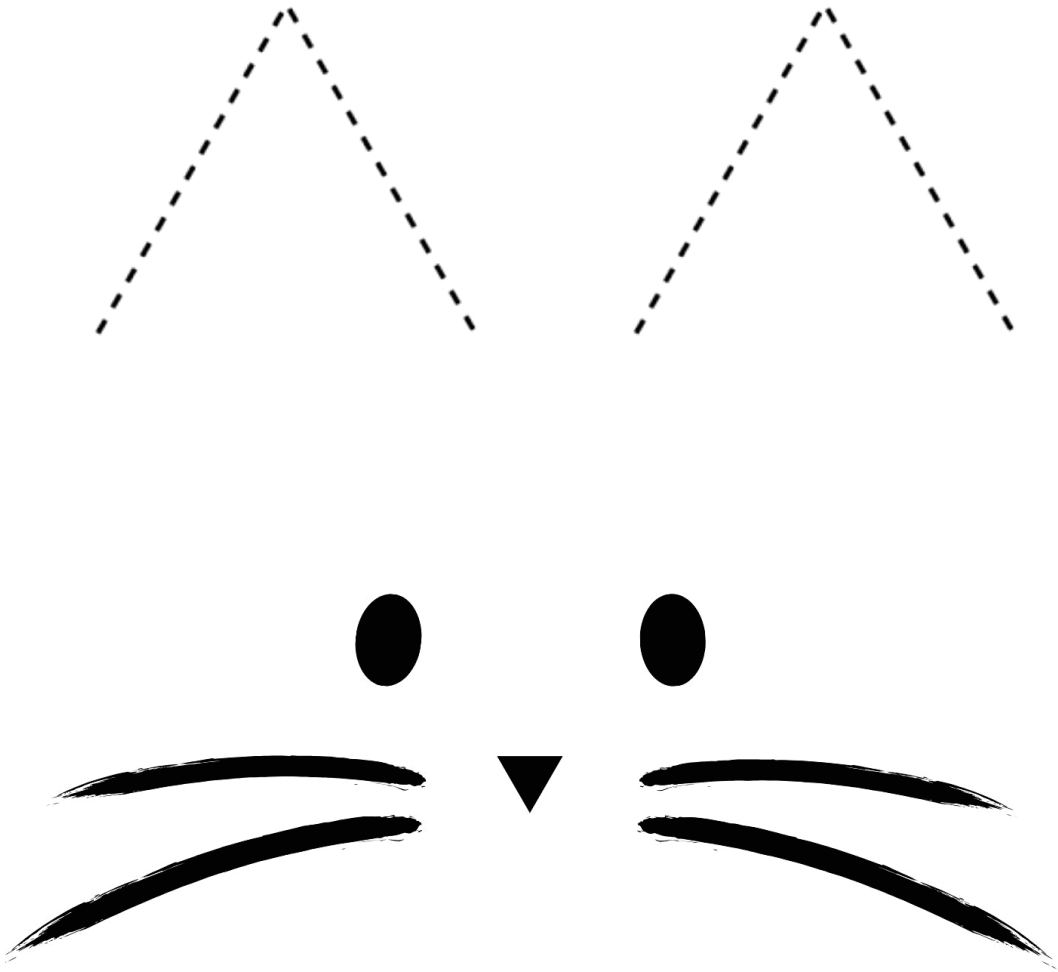

TRYKKERI: 07 Media AS
DESIGN: Hanne Liv Gryting
PAPIR: Gallerie Art Gloss 130 gr
OPPLAG: 300 ex
FOTO: Audun Nedrelid, Kjersti Noble, Adobestock

acta barn og unge i normisjon